

sigt, der er fastsat ved anden lovgivning. Også efter aflevering til offentlige arkiver vil dokumenter m.v. være omfattet af retten til aktindsigt efter offentlighedsloven eller af parters ret til indsigt efter forvaltningsloven, retsplejeloven m.v.

Retten til aktindsigt efter offentlighedsloven omfatter som udgangspunkt kun dokumenter, der er udfærdiget af en myndighed eller kommet i en myndigheds besiddelse efter den 1. januar 1971. Offentlighedsloven omfatter derudover kun den virksomhed, der udøves af den offentlige forvaltning samt af en række energiforsyningsvirksomheder, men derimod ikke domstolene. Offentlighedsloven gælder ikke for sager inden for strafferetsplejen.

Arkivlovens virkeområde er bredere end de øvrige loves, herunder offentlighedslovens, forvaltningslovens og retsplejelovens respektive områder, idet arkivloven omfatter al virksomhed, der udøves af den offentlige forvaltning samt domstolene. Arkivloven omfatter herunder personoplysninger, der behandles for den offentlige forvaltning og domstolene.

Sammenfattende finder Kulturministeriet det fortsat hensigtsmæssigt, at en arkivlov, udover bestemmelser om bevaring og aflevering af arkivalier, indeholder bestemmelser om tilgængelighed til materiale over en vis alder, der som hovedregel vil være afleveret til offentlige arkiver.

Særligt om spørgsmålet om ankenævn

Arbejdsgruppen har drøftet, hvorvidt der bør oprettes en særlig myndighed, der kan efterprøve og omgøre afgørelser i tilgængelighedssager, der går ansøgen imod. Der blev ikke opnået enighed om spørgsmålet.

Brugerrepræsentanterne har indstillet, at der i forbindelse med lovrevisjonen etableres et uvildigt nævn, der vil kunne efterprøve og eventuelt omgøre afgørelser om tilgængelighed, der træffes af Statens Arkiver eller af vedkommende ressortmyndighed. Brugerrepræsentanterne har i den forbindelse anført, at en række af arkivlovens bestemmelser er bredt formuleret og giver en vid ramme for myndighedernes skøn. Det er på den baggrund af væsentlig betydning for borgernes retssikkerhed, at myndighedernes skøn kan efterprøves. Den ordning, der er etableret ved § 33, stk. 1, i den gældende lov, og hvorefter en myndighed kan anmodes om at genoverveje et afslag, er i den henseende ikke tilfredsstillende.

Forvaltningens repræsentanter har indstillet, at der ikke indføres et særligt ankenævn, men at de gældende ankemuligheder opretholdes. Denne del af arbejdsgruppen finder ikke, at der har vist sig noget særligt

behov for et ankenævn, og henholder sig endvidere til en udtalelse fra Tilgængelighedsudvalgets flertal i forbindelse med 1997-lovrevisjonen: »Efter en nøje gennemdrøftelse af synspunkterne for og imod finder udvalget efter en samlet afvejning, at det - under den udtrykkelige forudsætning, at ressortmyndigheden vil lægge vægt på størst mulig åbenhed - er bedst stemmende med den parlamentariske tradition, at de væsentlige afgørelser, der blandt andet vedrører hensynet til rigets sikkerhed og forsvar, træffes af vedkommende ressortminister, der i sin administration er ansvarlig over for Folketinget.«

Kulturministeriet finder, at etableringen af et ankenævn ikke vil være hensigtsmæssig. Den hidtidige tilgængelighedspraksis, som den foreligger oplyst ved rigsarkivarens årlige rapporter og Tilgængelighedsudvalgets beretninger, giver ikke anledning til at antage, at borgernes retssikkerhed i denne forbindelse ikke varetages tilfredsstillende.

Endvidere bemærkes, at det er et hovedpunkt i lovforslaget, at der skal gælde samme regler for tilgængelighed efter arkivloven for alle offentlige arkivalier, hvad enten det drejer sig om statslige eller kommunale, afleverede eller ikke-afleverede arkivalier, jf. forslaget § 22. Det er i denne forbindelse Kulturministeriets opfattelse, at Tilgængelighedsudvalgets kompetence til at følge udviklingen med hensyn til tilgængelighed til offentlige arkivalier bør udstrækkes til det kommunale område.

Kulturministeriet kan i øvrigt tilslutte sig de principielle synspunkter, som Tilgængelighedsudvalgets flertal og forvaltningsrepræsentanterne i Arbejdsgruppen har givet udtryk for.

På den baggrund finder Kulturministeriet ikke anledning til at foreslå nye bestemmelser om behandling af klager over afslag på tilgængelighedsansøgninger.

Særligt om internationale erfaringer

Arbejdsgruppen til revision af arkivloven havde bl.a. til opgave at inddrage internationale erfaringer på tilgængelighedsområdet. Betænkningen indeholder en redegørelse for lovgrundlag og praksis i en række lande.

I de øvrige nordiske lande og i USA danner offentlighedslovene grundlag for afgørelser om arkivadgang. I princippet findes der her ingen generelle frister for, hvornår undtagelserne i offentlighedslovene bortfalder under hensyn til arkivaliernes alder. Der er mellem landene forskelle, når det drejer sig om de myndigheder, der træffer afgørelse om aktindsigt efter offentlighedslovene.